

президентов,
25, Доинженеров,
Алексеева

с) На 36 было предложено вниманию: 26 в
I классе, 2 во II и 8 во III классе прямо
5 штук издано в переводе:

- во I классе:
1. Укрепина,
 2. Германова,
 3. Динчарова,
 4. Валу,

во II классе: 5. Рутберг Моевца, в школе
ученика Н.И. Рутбергской городской школы
со школами для учащихся и неучившихся
Следствие в школе Рутбергской II классе
по заявлению при Рутбергской школе
Аркуса. Рутберг Моевца педагогический?
Ровный знает как ученика школы
и переписку. Преданная его от школы
во следствии в III классе (3,9) до
ученика Рутбергской при школе во II классе.
Кроме того, Моевца Рутбергу, отдано пред-
метное дело в школе III классе
сове, как и поступающему во II классе
и при том во III, где находится Рутберг,
также что он не аттестует Рутберг и
ученика. На 26 пришло во школу. Через:
Рутбергскую, Вейнбергов, Рутбергскую и Кавише.

6. Педагогический Совет постановил
издать статью перед школой
детям школы Рутбергской (впечатление
Рутбергской школы о школе
через школу во I классе (со школой)

Протокол засідання педагогічної ради, де згадується
відношення попечителя Київського учбового округу
про заборону учням брати участь у ювілейному
увічненні пам'яті Т.Г.Шевченка
ДАВіО, ф.14, оп.1, спр.2, арк.119. 11.02.1914 р.

по учебников) бывших учебников и учебников
классов, и поставили по учебнику во 2 классе:
Лавренко Захария,
Наревича Сидорова,
Котарова Владимира.

7. По предложению Государства (Деп. об. Директора
гимназии) выбрать Мещеряков Василия Ивановича
и о. Василья (Лавренко) вместо бывшего
В. А. Яковлева.

8. Считать предложение Государства (Деп. об. Директора
гимназии) передать книгу не позже 15 сентября
распределить учебную литературу по классам на
первое полугодие текущего учебного года.
Постановили: принять к исполнению.

9. Считать предложение П. Управляющего Коваленко
Ивановича (Коваленко) от 8 июня с. г. за А 2807
о том, что он просит разрешения не нахо-
диться в школе, дать разрешение по уважитель-
ным причинам учителю Владимиру Лотоцкому по
уважительным причинам (Педсоветом) принимать.
Разрешить также дать разрешение лишь при
важных обстоятельствах, и Педсоветом
решить не брать во внимание средства сред-
ства по уважению его по классу учебников, если
они окажут вредное влияние на товарищей.
Постановили: принять к исполнению и руководству.

10. Считать предложение П. Управляющего
К. У. О. от 22 июня с. г. за А 116,
Книжки рекомендуются, обратит внимание

**Протокол засідання педагогічної ради, де згадується
відношення попечителя Київського учбового округу
про заборону учням брати участь у ювілейному
увічненні пам'яті Т.Г.Шевченка
ДАВіО, ф.14, оп.1, спр.2, арк.119. 11.02.1914 р.**

Секретно.

циркулярнаго предложенія Господина Попечителя Киевскаго Учебнаго Округа отъ 24 января 1914 г. за № 3231/365 и предложенія Господина Директора народныхъ училищъ Подольской губернии отъ 2 февраля 1914 г. за № 768, увѣдомляю Васъ, что, какъ усматривается изъ газетныхъ сообщеній, различныя городскія и земскія управленія, вырабатывая планъ предстоящаго 25 февраля сего года празднованія столѣтней годовщины рожденія малорусскаго поэта Т. Г. Шевченко, предполагаютъ привлечь къ этому празднованію въ той или иной формѣ также и народную школу. Поэтому предлагаю Вамъ, Милостивый Государь, не допускать какъ распространенія украинской юбилейной литературы среди учащихся, такъ и вообще какихъ либо отступленій отъ обычнаго хода будничной учебной работы въ день Шевченковскаго юбилея во ввѣренномъ Вамъ учебномъ заведеніи.

Инспекторъ Народныхъ училищъ
5-го района Подольской губ.

Февраля 5 дня 1914 года
№ 427

424

Пропозиція попечителя Київського учбового округу щодо прикрашання портретів Т.Г.Шевченка зеленню, квітами та вишивкою тільки під час офіційно дозволених актів вшанування письменника ДАВіО, ф.40, оп.1, спр.14, арк.223. 07.07.1914 р.

Докладъ принятъ .

ДОКЛАДЪ № 7-ой

По ходатайству выдачи стипендіи Студенту Писнячевскому на оконченіе образованія . Предсѣдатель предлагаетъ баллотировку записками , по подсчету которыхъ оказалось , что за выдачу стипендіи поданы голоса всѣми присутствующими членами Комитета .

Докладъ принятъ .

ДОКЛАДЪ № 18-ый

О принятіи участія Подольскимъ Земствомъ въ чествованіи памяти поэта Т. Г. ШЕВЧЕНКО сооруженіемъ ему въ г. Кіевѣ памятника .

Предсѣдатель - находитъ неудобнымъ ассигновать деньги на предметы неидущіе на нужды мѣстнаго населенія и не относящіеся къ непосредственнымъ обязанностямъ Земства по народному благосостоянію и, сочувствуя въ общемъ идеѣ сооруженія памятника ШЕВЧЕНКО , полагаетъ , что сочувствіе это могло бы быть выражено въ частной подпискѣ .

Г. ДОЗИНСКІЙ -возражаетъ , находя что ассигнованіе со стороны Земства на эту надобность можно уподобить Новозаветной вдовьей лептѣ и что отказывать поэтому въ ассигнованіи столь незначительной суммы, составляющей лишь одну копейку на душу въ Винницкомъ уѣздѣ нѣтъ основанія какъ по матеріальнымъ , такъ по моральнымъ поводамъ .

Г. Пенъковскій -находитъ что лучше проектируемые на памятникъ ШЕВЧЕНКО 1000 рублей обратить на улучшение медицинской части въ уѣздѣ .

Г. Предсѣдатель заявляетъ , что у насъ не настоящее земство . Мы обязаны тратить свои деньги на свои нужды, мы люди по назначенію отъ правительства и не можемъ распоряжаться деньгами , предназначенными на крайнія нужды уѣзда .

Г. Добровольскій - заявляетъ , что докладъ направленъ мимо цѣли . Земство должно обслуживать свои нужды и когда они удовлетворены тогда можно уделить и постороннія нужды и даже предметы роскоши . Далѣе затѣмъ говорить, что народъ не смеетъ

Про участь Подільського земства в увічненні пам'яті Т.Г.Шевченка шляхом спорудження йому пам'ятника в м. Києві ДАВіО, ф.255, оп.1, спр.15, арк.237-240. 06.06.1907 р.

сочувствовать отвлеченнымъ предметамъ , не касающимся ихъ нуждъ .

г. Врочинскій - на это возражаетъ , что въ Подольской губерніи 95 % Малороссовъ и слѣдуетъ ихъ спросить сочувствуютъ ли они постановкѣ памятника ШЕВЧЕНКЪ .

г. Осташковъ - Преклоняется предъ идее^ю сооруженія памятника, ШЕВЧЕНКЪ не находитъ необходимымъ , въ виду своихъ нуждъ въ уѣздѣ , осуществить идею сооруженія памятника ШЕВЧЕНКЪ путемъ сбора пожертвованій .

г. Саволюкъ - Полагаетъ возможнымъ ассигновать проектируемую смѣтой сумму на сооруженіе памятника ШЕВЧЕНКЪ полагая ее слишкомъ незначительной .

г. Предсѣдатель - Вновь указываетъ , что своихъ денегъ мы не имѣемъ . Сборъ по губернской , а не по-уѣздный Губернская Управа можетъ не согласиться съ проектируемымъ ассигнованіемъ , „Здѣсь правительственное земство и мы не уполномочены населеніемъ тратить деньги на предметы посторонніе неимѣющіе непосредственной связи съ земскимъ хозяйствомъ “ .

Г. ЛОЗИНСКІЙ указываетъ во 1-хъ на то , что " не единственнымъ хлѣбомъ былъ сытъ человекъ " а во 2-хъ что мѣстные крестьянское населеніе - малороссы, и что народъ охотнѣе откликнется на это , чѣмъ на крупныя ассигнованія въ 6000 руб на такія барскія затѣи , какъ субсидія Подольскому Сельско-хозяйственному Обществу на устройство -случныхъ пунктовъ , на устройство конкурса сельско-хозяйственныхъ орудій и машинъ и.т.п. которыя/т.е. ассигнованіе/ въ рукахъ пановъ , несомнѣнно, будутъ больше обслуживать панскіе интересы и носить вообще , панскій характеръ .

г. Букраба - Присоединяется къ мнѣнію предсѣдателя и находитъ , что упрекъ по поводу субсидіи сельско-хозяйственному обществу сдѣланъ незаслуженно . Случные пункты удовлетворяютъ нужды не-только помещиковъ но и крестьянъ и слѣдовательно служатъ для общаго блага . За тѣмъ заявляетъ , что мы не вправѣ давать деньги на постороннія нужды .

Про участь Подільського земства в увічненні пам'яті

**Т.Г.Шевченка шляхом спорудження йому
пам'ятника в м. Києві**

ДАВіО, ф.255, оп.1, спр.15, арк.237-240.

06.06.1907 р.

г. Добровольскій заявляє , что за тѣ 200 руб ,
которые проектируется вносить ежегодно въ теченіе
5 лѣтъ на памятникъ ШЕВЧЕНКЪ можно починить доро
гу отъ Жмеринки до Носковецъ ^{и следовательно} они нужнѣе намъ ,
чѣмъ на памятникъ .

Предсѣдатель - ставитъ вопросъ на баллотировку -
слѣдуетъ ли внести въ смѣту 200 руб на памятникъ
ШЕВЧЕНКЪ или же произвести сборъ пожертвованій
по подпискѣ . За внесеніе въ смѣту проситъ сидѣть
- противъ внесенія проситъ встать Изъ 14 присут-
ствующихъ членовъ Комитета - 5 сидитъ , 9 встаетъ
Докладъ принять съ исключеніемъ перваго его пунк-
та, т.е. Комитетъ большинствомъ голосовъ не соглае
сился внести въ проектъ смѣты на 1908 годъ 200 руб
на сооруженіе памятника Т.Г. ШЕВЧЕНКЪ .

ДОКЛАДЪ № 26-ой

Проектъ смѣты на 1908 годъ и объяснительная къ
смѣтѣ записка принимаются безъ возраженій и измѣненій
кроме ст. 4 и 5 § XI

ДОКЛАДЪ № 12-ый

О предоставленіи фельдшерамъ и акушеркамъ права
развѣзда на земскихъ лошадахъ по дѣламъ службы
по всему уѣзду

Принять .

ДОКЛАДЪ № 16-ый

Объ ассигнованніи 59.000 руб на исправленіе грунто-
выхъ дорогъ и дорожныхъ сооруженій уѣзда при пере-
ложеніи натуральной дорожной повинности въ денеж-
ную .

г. Старжа-Якубовскій. -спрашиваетъ , что собственно
поручено техникамъ приглашеннымъ для измѣренія до-
рогъ .

Предсѣдатель -разъясняетъ , что имъ поручено не
только измѣреніе дорогъ , исправляемыхъ дорожною
повинностью населенія , но и вычисленіе стоимо-
сти исправленія ихъ при переложеніи на натуральной
дорожной повинности въ денежную и вообще деталь-
ное изслѣдованіе дорогъ и состоящихъ на нихъ соо-
руженій . Цифра въ 59.000 руб поставлена въ док-
ладѣ приблизительно т.к. обследована техниками

**Про участь Подільського земства в
увічненні пам'яті Т.Г.Шевченка шляхом
спорудження йому пам'ятника в м. Києві
ДАВіО, ф.255, оп.1, спр.15, арк.237-240.
06.06.1907 р.**

КАНЦЕЛЯРІЯ
Могилевъ-Подольской
ГИМНАЗІИ

Заданіє 15

МИНИСТЕРСТВО
НАРОДНАГО ПРОСВѢЩЕНІЯ
ПОПЕЧИТЕЛЯ

3071 1914

Циркулярно.

КІЕВСКАГО УЧЕБНАГО ОКРУГА
КАНЦЕЛЯРІЯ

Г.г. Начальникамъ среднихъ учебныхъ
заведеній и директорамъ народныхъ учи-
лищъ Кіевскаго учебнаго округа.

Столъ 5

24 января 1914 года.

№ 3231/365.

г. Кіевъ.

Засеуи в 1 О. 12 гроб
Кривин и и мови

Какъ усматривается изъ газетныхъ сообщеній, различныя город-
скія и земскія управленія, вырабатывая планъ предстоящаго 25
февраля сего года празднованія столѣтней годовщины рожденія
малорусскаго поэта Т.Г. Шевченко, предполагаютъ привлечь къ
этому празднованію въ той или иной формѣ также и народную шко-
лу. Такъ, на примѣръ, имѣется въ виду въ день юбилея организо-
вать въ городскихъ и земскихъ училищахъ раздачу учащимся избра-
ныхъ произведеній чествуемаго поэта /такъ наз. "Малый Кобзарь"/
его портретовъ и жизнеописаній, устраивать публичные акты съ
соотвѣтствующими рѣчами и чтеніями, въ театрахъ давать торже-
ственныя представленія съ приглашеніемъ на эти представленія,
между прочимъ, и учащихся и т.п.. При наличности такихъ пред-
положеній и принимая во вниманіе, что областное нарѣчіе рус-
скаго языка, на которомъ писалъ Шевченко, не служитъ ни ору-
діемъ, ни предметомъ преподаванія въ русской школѣ, а его
жизнь, личность и творчество не содержатъ въ себѣ матеріала,
который бы отвѣчалъ ея задачамъ и могъ бы быть съ пользою вве-
денъ въ курсъ школьнаго изученія, я не нахожу никакихъ основа-
ній для разрѣшенія учащимся принимать участіе въ юбилейномъ
чествованіи памяти названнаго поэта. Поэтому покорнѣйше прошу
Васъ, Милостивый Государь, не допускать какъ распространенія
тенденціозной украинской юбилейной литературы среди учащихся,
такъ и вообще какихъ либо отступленій отъ обычнаго хода буднич-
ной учебной работы въ день Шевченковскаго юбилея во ввѣренномъ
Вамъ учебномъ заведеніи /ввѣренной Вамъ дирекціи народныхъ
училищъ/. Подл. подп. Попечитель Округа А.Деревицкій. Скр.
Правитель Канцеляріи В. Ивановъ.

Вѣрно: *Ивановъ* Столначальникъ *Шевченко*

**Про участь Подільського земства в увічненні
пам'яті Т.Г.Шевченка шляхом спорудження йому
пам'ятника в м. Києві
ДАВіО, ф.255, оп.1, спр.15, арк.237-240.
06.06.1907 р.**

Рисун
Роменське Товариство
ПРОСВІТА

№ 1

Січня 1 дня 1919 р

м. Ромен на Полтавщині.

Народний Дім

Вх. № 1635

25 лютого 1919

95

до Тайсиневої

Лісівної Думи

За останні два роки Роменське Товариство Просвіта багато вживало різних зусилів, поки збудувало в м. Ромні на Полтавщині першого на Україні пам'ятника Т. Г. Шевченкові. Будівництво пам'ятника обійшлося Товариству біля 60000 руб.

Сорок тисяч карбованців Товариство виплатило а 20000 руб. ще осталося боргів, за які щоденно власники матеріалу вимагають гроші. Всякі засоби збору грошей вичерпано.

Немаючи більше де взяти ніяких коштів, Рада Просвіти вирішила звернутись до всіх громадських установ на Україні. І от звертаючись до Вас, до Тайсиневої Думи уважно прохаємо асигнувати якусь кількість і надіслати, що можете на сей Перший Пам'ятник таї помощи нам викупити батька Тараса з боргів. Гроші просимо надсилати по адресі: м. Ромен на Полтавщині. Роменський Кредитовий Союз, біжучий рахунок № 18.

Голова Ради

Писарь

В. Г. Г. Г.
Ш. Г. Г.

Про збір коштів на спорудження першого в Україні пам'ятника Т.Г.Шевченку
ДАВіО, Ф.286, оп.3, спр.11, арк.95.
01.01.1919 р

115
30 стор

МИНИСТЕРСТВО
НАРОДНАГО ПРОСВѢЩЕНІЯ
ПОПЕЧИТЕЛЯ
КІЕВСКАГО УЧЕБНАГО ОКРУГА
КАНЦЕЛЯРІЯ

Г.г. Начальникамъ среднихъ учебныхъ
заведеній и директорамъ народныхъ учи-
лищъ Кіевскаго учебнаго округа.

26 іюня 1914 года.
№ 26974/3702
г. Кіевь.

Столь 5 КАНЦЕЛЯРІЯ
Могилевъ - Подольской
ГИМНАЗІИ
30/VI 1914
Вход. № 360

Защ
Кр. в. С.

Въ числѣ обращающихся въ русской школѣ наглядныхъ по-
собій пользуются большимъ распространеніемъ различныя кол-
лекціи портретовъ русскихъ писателей въ художественныхъ
изданіяхъ Гросманъ и Кнебель, Водовозовой, Фирмы "Образо-
ваніе" и другихъ. Въ составъ этихъ коллекцій, кромѣ писа-
телей, произведенія коихъ изучаются въ школѣ, начиная съ
самыхъ низшихъ ея ступеней, входятъ также портреты и та-
кихъ писателей, какъ Л.Н. Андреевъ, В. Вересаевъ, В.М. Гар-
шинъ, А.И. Герценъ, М. Горькій, Н.А. Добролюбовъ, В.Г. Коро-
ленко, Н.К. Михайловскій, А. Мишкевичъ, С.Я. Надсонъ, Н. Ога-
ревъ, Д.П. Писаревъ, А.И. Радищевъ, Г. Успенскій, Н.Г. Черны-
шевскій, Т.Г. Шевченко и мног. друг., литературная дѣятель-
ность которыхъ не служитъ предметомъ школьнаго изученія.
Между тѣмъ при посѣщеніи учебныхъ заведеній и въ особен-
ности начальныхъ училищъ ввѣреннаго мнѣ учебнаго округа
я неоднократно замѣчалъ, что стѣны сборныхъ залъ и отдѣль-
ныхъ классовъ увѣшиваются портретами и такихъ писателей,
причемъ портреты Шевченка и Короленка нерѣдко выдѣляются
среди другихъ своей величиною и бываютъ украшены вышитыми
полотенцами, зеленью и т.п..

Принимая во вниманіе, что портреты литературныхъ дѣ-
ятелей помѣщаются на стѣнахъ учебныхъ заведеній не съ
цѣлью ихъ украшенія, а въ качествѣ учебныхъ пособій, и
что въ особенности въ начальныхъ школахъ выборъ такихъ
портретовъ долженъ быть строго согласованъ съ курсомъ
этихъ школъ и съ ихъ основнымъ назначеніемъ, я предлагаю
Вамъ, Милостивый Государь, наблюдать, чтобы на будущее
время въ начальныхъ школахъ выставлялись на стѣнахъ лишь
портреты такихъ писателей, о которыхъ дѣти достаточно
освѣдомлены изъ проходимаго ими курса обученія, какъ то
Ломоносова, Карамзина, Крылова, Жуковскаго, Пушкина, Лермонто-
ва, Гоголя, Кольцова, Тургенева и Достоевскаго. Что касается
среднихъ учебныхъ заведеній, то въ нихъ выборъ портретовъ
долженъ быть сообразованъ въ соответствующихъ классахъ съ
проходимыми частями курса русской словесности.

Украшеніе портретовъ зеленью, цвѣтами, вышивками и т.
п. допускается лишь при официально разрѣшенныхъ актахъ
чествованія писателей. Подл. подп. Попечитель Округа А. Де-
ревицкій. Скр. Правитель Канцеляріи В. Ивановъ.

Вѣрно: Столоначальникъ [подпись]

**Про заборону використання портретів Т.Г.Шевченка як
засобу наочності.**

ДАВіО, Ф.74, оп.1, спр.4, арк.115. 26.06.1914 р.

Мая 12 числа 1909 г.
Вх. № 24

Срочно. 189
18

М. Н. П.

Кіевскій Учебный Округъ

Инспекторъ
НАРОДНЫХЪ УЧИЛИЩЪ
4-го РАЙОНА
ПОДОЛЬСКОЙ ГУБЕРНИИ

Мая 7 дня 1909 года

№ 970.

г. Балта, Подольской губерніи

Маньковскому / классному народному училищу.

М 17

До свѣдѣнія Г. Попечителя Кіевского Учебнаго Округа дошло, что Полтавская Губернская Земская Управа приобрѣла въ собственность цѣликомъ изданіе „выдавництва „ЧАСЪ“ у Кіиві, Життя Тараса Шевченка,“ рекламирующее украиноманскія книги, и разослана во всѣ уѣздныя управы, волостныя правленія, а также училища для распространенія среди грамотнаго населенія. Цѣна за одинъ экземпляръ изданія 3 коп., за сотню 2 руб. Чистая выручка предназначается на сооруженіе памятника Шевченку въ Кіевѣ.

Увѣдомляя объ изложенномъ, согласно предложенію Г. Директора народныхъ училищъ Подольской губерніи отъ 20 прошлаго апрѣля за № 1599, покорнѣйше прошу училище принять всѣ мѣры къ тому, чтобы означенное изданіе не было распространено среди учащихся, а если получено уже и роздано учащимся, то отобрать и отобранные экземпляры, а равно и недошедшіе по назначенію отослать Г. Директору народныхъ училищъ Подольской губерніи, о чемъ мнѣ сообщить.

Инспекторъ С. Ходановскій.

Тиф.-лит. М. Шапиро и Д. Попенкеро. Балта

Про заборону розповсюдження серед учнів книги
«Життя Тараса Шевченка»
ДАВіО, Ф.350, оп.1, спр.2, арк.18. 07.05.1909 р.

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

ЦІЛКОМ ТАЄМНО

КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ (БІЛЬШОВИКІВ) УКРАЇНИ

ВІННИЦЬКИЙ ОБКОМ
ЦК КП(б)У, обл. ВК, Орг. інструктор. Відділ, справа.

№ 21/102

5. III. 1939 р.

21

3. III. 1940 р. 40

Витяг з протоколу № _____ засідання бюро обкому з _____ 1939 р.

Про перейменування села Маньківки, Тульчинського району та села Попівки, Липовецького району.-

Погодитися з постановою Вінницького Обласного Виконавчого Комітету від 27-го березня 1939 року про перейменування с. Маньківки, Тульчинського району на село ШЕВЧЕНКОВО, та села Попівка, Липовецького району на село І. М. Т. Г. ШЕВЧЕНКА.

Секретар Обкому ЦК(б)У

(БУРЧЕНКО)

Він. друк. в-ва "СП" 1836-25000

Правила про порядок зберігання див. на звороті

**Про перейменування с. Попівки в с. Шевченкове
ДАВіО, Ф.Р-2700, оп.1, спр.57, арк.68. 27.03.1939 р.**

ЗАДАНИЯ КОЛЛЕГІИ Губпрофобресу ПОДІЛДУ

31-ого .ічня 1922 року.-

"-----"

ПРИ.УТНІ: Сагайдак, Балицкий/Обр.ин.тр./ Доброгай/Пед.п/в./,
 КАРАЧАГІВ/художній п/в./ ОРГАНІЗАТОРИ/сільгосп. п/в./
 ІВАНІВ/Медичний п/в / ЧЕРНАСІВ/Сектор/, ЯРОСЛАВЕНКО
 /Губсоцвих/, КОГАН /Губпро/, ГЛАДИШКО/Завід. Пятничан-
 ською Тех-школою./
 Головує: тов. Сагайдак, Секретарє т.Доброгай.

ЗАЛУЖАНО:

УХВАЛЕНО:

Взаємини між Губпрофобресом і
 Губсоцвихом /Ярославенко/.
 Докладач подає низку питань
 взаємини, яких вимагає кон-
 тактноі праці цих 2-х комі-
 тетів а саме:
 а/ питання програмів
 різних курсів і шкіл;
 б/ переважа дітей в 15-
 ого вічного віку, для про-
 довження виховання, від Соц-
 виху до Профобресу;
 в/ підготовка робіт-
 ників освіти, підвищення квалі-
 фікації і перевиховання
 старих педагогів;
 г/ підготовка до весняної
 шкільної кампанії: улаштування
 і 1/2 місячних курсів-конфе-
 ренцій, як в Вінниці, так і на в
 інших містах;
 д/ Контакт з Сектором; у-
 лаштування домів кнацтва,

/докладач проти принципа коє-
 дукації підлітків після 15-ти
 років /, тут зв'язок з Мінвід-
 діком, а також з Губпрофобресом
 /ратронісування домів підприєм-
 ствами./.

1/ в контакті з Сільсько-Господар-
 чим п/в, постачати курси робітників Соц
 виху в м. Вінниці до сільському госпо-
 дарству-дєкторськими силами;

2/ в консультативне бюро при Педа-
 гогичним п/в, ввести представника від
 Соцвиху;

3/ в контакті з Профобресом, Соцвих
 видає обіжник про весняну шкільну кампа-
 нію;

4/ в контакті з Профобресом, Соц-
 вих складає положення про доми кнацтва,
 при чому повинна бути з'яві певних домі:
 з сумісним вихованням обох полів/коєду-
 каційний принцип/ і з окремим;

5/ Профобрес і Соцвих обмінюєтьса
 представниками на засідання своїх
 колегій.

§ 2.

ХУДОЖНІЙ П/ВІДІЛІ.

1/ Про реорганізацію, на під-
 ставі репоряджень з центра
 і попередніх постанов Профобр-
 есу, Вінницьких музичних уста-
 нов: деря. Консерваторії і шко-
 ли Гуммеля, нині існуючих;

2/ ре-в-Вінницької Академії
 містєтьє.

3/ Про затвердження назви Вінниць-
 ської художньої проф-школи-імені
 Т.Г.Шевченка.

1/ Консерваторію перетворити в Му-
 зичний Технікум, школу Гуммеля- в музич-
 ну проф-школу; в останній перевести пе-
 реважаєтьє учнів;

2/ як основу при виробленні плану
 на 1922 рік-взяти перетворення Вкнч
 ницької Академії, містєтьє в Художній
 Технікум, і Художній проф-школу;

3/Згодитиє з ним;

Про присвоєння Вінницькій художній
 профшколі звання ім.Т.Г.Шевченка
 ДАВіО, Ф.Р-254, оп.1, спр.21, арк.31.
 30.01.1922 р.

Журналъ засѣданія

Гайсинской Городской Думы

24 Сентября 1909 г. № 219

Время пропуска
журнала къ исполненію г. Губернаторомъ

Подъ предсѣдательствомъ Городскаго Головы

Н. И. Поповъ

Въ засѣданіи присутствовали гласные:

Т. Ю. Бегеръ, Я. А. Даценко, И. Г. Домбровскій,
И. П. Давидовъ, А. В. Литваковскій, И. М. Махновъ,
А. М. Керницкій, К. І. Роюзинскій, Е. И. Островскій,
Н. И. Радзюнтковскій, Е. Д. Покровницкій, Х. Я. Тилиманъ,
Ө. С. Цихмиструкъ, И. А. Четвериковъ, ~~С. Г. Шавловскій~~,
Ө. Ө. Белендій, М. Д. Буиримъ,

~~депутатъ отъ духовнаго ведомства~~ и ^{З. М.} Предсѣдатель Земской Управы

Всего „ 18 “ человекъ изъ общаго числа 20 лицъ, входящихъ въ составъ Думы

Слушали: Киевскій Городской Голова тис
молит своимъ отъ 17 Августа
ею когда проситъ той тис
Городскаго Голову войти сь дома
дома вь Городскую Думу о при
нятіи Городомъ матеріальнаго
участія вь сооруженіи памят
ника поэту М. Т. Шевченко,
каковыя памятникомъ пред-

Про участь у зборі коштів на
будівництво пам'ятника Т.Г.Шевченку
ДАВіО, Ф.286, оп.1, спр.82, арк.208-209.
24.09.1909 р.

столити в негалеком будику сир. укра-
систою матери городов земли
Русской - 1. Кіеву.

Известное доказательство на
обществе Дуны.

Городской Дуна Мещиновина.

допомогенное тислом от Клоуства.

Городской Тисва

Тиснове:

- С. Катя
- Мурда
- Белендик
- Добура
- А. Дорон
- М. Шибриков
- С. Шибриков
- А. Мещинов
- М. Дорон
- М. Дорон
- Дорон
- Шибриков

Про участь у зборі коштів на будівництво
пам'ятника Т.Г.Шевченку
ДАВіО, Ф.286, оп.1, спр.82, арк.208-209.
24.09.1909 р.

КІЕВСКІЙ
ГОРОДСКОЙ ГОЛОВА
И. Н. Дьяковъ,
ПРЕДСѢДАТЕЛЬ
Объединеннаго Комитета
— по —
сооруженію въ Кіевѣ памятника
ПОЭТУ

М. Т. Шевченку.

17 Августа 1909 г.

№ 471

20908

Его В-дію
Г. Гайсинакому
(подол. губ.)
Городскому Головъ.

22 Августа 1909
Милостивый Государь!

Свидѣтельствуя низжайшее погтеніе, позволяю себѣ обратиться къ Вамъ отъ имени Объединеннаго Комитета, состоящаго изъ представителей Полтавскаго Земства и Кіевской Городской Думы, съ покорнѣйшей просьбой войти съ докладомъ въ Городскую Думу о принятіи городомъ матеріальнаго участія въ сооруженіи памятника поэту М. Т. Шевченко, каковыиъ памятникомъ предстоить въ недалекомъ будущемъ украситься матери городовъ земли Русской—г. Кіеву.

Ашу себя надеждой, что настоящая просьба встрѣтитъ съ Вашей стороны надлежащее соувствіе и поддержку въ Думѣ.

Пріймите увѣреніе въ совершенномъ къ Вамъ уваженіи.

Городской Голова
И. Н. Дьяковъ

Про участь у зборі коштів на будівництво
пам'ятника Т.Г.Шевченку

ДАВіО, Ф.286, оп.1, спр.82, арк.208-209.

24.09.1909 р.

ПОЕТ-БОРЕЦЬ

Велич геніального українсько-го кобзаря Тараса Григоровича Шевченка Герцен вбачав в тому, що Шевченко не тільки поет, а й борець за свободу. Виступивши в літературі „во дні фелдфебеля-царя“ — миколи І, Шевченко своєю огненною поезією розкрив кричущу соціальну нерівність кріпосницької дійсності.

Тому доля запродала
Од краю до краю,
А другому оставила
Те, де заховують.
... („Катерина“).

Серед розкішної природи пани «пекло розвели», украли в на-роду щастя. Шевченко, що про себе писав: „Я по плоті і духу — син і рідний брат нашого без-теплого народу“, поставив на вахист закріпаченого селянства своєю думо-правду.

Якби то, думаю, якби
Не похилилися раби,
То не стояло б над Невою
Оцих осквернених палат.
Була б сестра і був би брат.
... („Якось то йдучи уночі“)

Після першої подорожі по Україні 1843 року поезія Шевченка наповнюється нечуваним в світовій літературі гнівом. Поет створює свої геніальні політичні сатири, в яких викриває основи кріпосницького ладу („Сон“), загарбницьку політику російського царизму („Кавказ“), викриває українське панство, показуючи реакційну суть німецької культури („І мертвим, і живим“).

«Шевченко перший і воістину народний поет» (Горький) висловив глибоку віру, що орел — деспотизм не вб'є Прометей-адство.
Не вмирає душа наша,
Не вмирає воля.
І неситий не виоре
На дні моря поле,
Не скує душі живої
І слова живого.
... („Кавказ“).

Могутній революційний заклик Шевченка вперше пролунав в 1845 році в його „Заповіті“:

Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте,
І вражою злою кров'ю
Волю огорніте.
Шевченко вірив, що за всі злочини, заподіяні народові, гнобителі поплатяться під час народної революції:
... „Люди тихо,
без всякого лихого лиха
Царя до ката поведуть.
... („Хоча лежачого й не б'ють“).

Улюбленими героями Шевченка були борці, народні месники, здатні до активного протесту, до боротьби за волю. Така дівчина-кріпачка Маринка, що пробила панові груди ножом, такий Варнак, який розповідає поетові: „Я різав все, що паном звалось“.
... („Варнак“).

Не раз були оспівані Шевченком «перші благовісники свободи в Росії» — декабристи. Саме в образі декабриста, засланого царем-катом в Сибір, Шевченко вбачає ідеальний образ революціонера, в якого раз добром нагріте серце Вік не прохолоне.
... („Сон“).

В боротьбі проти царизму і панства Шевченко йшов пліч-о-пліч з російськими революційними демократами Чернишевським і Добролюбовим, кликав Русь «к топору»

... Добра не жди,
Не жди сподіваної волі—
Вона заснула: цар Микола
Ї приспав. А щоб збудить
Хиренну волю, треба миром,
Громадою обух стальить,
Та добре вигострити сокиру—
Та й заходиться вже
будить....
... („Я не нездужаю“).

В ряді поезій Шевченко малює свій соціально-політичний ідеал нового суспільства, яке буде створено в наслідок пере-моги народної революції.

Оцінюючи роль Шевченка у революційному русі Росії, Іван Франко писав:

„Він був селянський син і став князем в царстві духа. Він був кріпак і став великою силою в громаді людських культур. Він терпів десять літ від російської верштини, а зробив більше для свободи Росії, ніж десять побід-них армій“.

В. Борщевський,
зав. кафедрою української літератури
Вінницького державного педа-гогічного інституту.

Архівний документ про Т. Г. Шевченка

У Вінницькому обласному історич-ному архіві зберігається цікавий до-кумент про Т. Г. Шевченка. Цей документ датований 26 липня 1861 року, тобто роком смерті Тараса Григоровича Шевченка. Канівський повітовий предводитель дворянства повідомляє «панові Київському гу-бернському предводителю дворянства», що в його повіті «непокоїво».

„Могила Шевченка.—пише він.— служить немов би прапором об'єд-нання людям, породжує ненависть на-роду до місцевого дворянства. Пред-метом ненависті народу стають всі поміщики, що вимагають від нього повинності за землю.“

Друзі Шевченка, любителі його творів і, нарешті, люди одних з ним ідей, приїжджають в наш край, ма-ють часті, безпосередні, таємні сто-сунки з народом; збирають людей від роботи на могилу, — читають простому народові з творів Шевчен-ка... при читанні цих творів, ці пани, як видно з розповідей, дозволяли собі тлумачення ще більш збуджую-

чі народ проти всього вищого у нас стану.“
Далі автор документу пише:
„...Твори Шевченка „Гайдамаки“, „Тарасова ніч“, хоч і дозволені цен-зурою, але мають у собі розповіді, що дишать невмолимою ненавистю до дворянства... Це вкрай небезпечно для дворянства і всіх інших верств суспільства“.

В останньому розділі документу автор характеризує ставлення наро-ду до свого славного сина. Він пише:
„Тіло Шевченка поховане настіль-ки урочисто, що народ юрбами зби-рався на його могилі; люди, що йдуть в Київ, приходять сюди по дорозі, як до святого місця, вважають Шевченка мов би народним проро-ком своїм, і кожне слово його за-повітом для народу“.

В кінці документу канівський повітовий предводитель дворянства просить вжити всіх необхідних захо-дів, щоб забезпечити «спокій і без-пеку дворянства».
(З фонду 224 канцелярії Подільського губернатора, архівний № 3560 ст. 15—22).

ЗНАМЕННА ДРУЖБА

Т. Г. Шевченко ставився з особли-вою повагою до петрашевців — росій-ських демократів 40 років мину-лого століття, носіїв петрашових тради-цій російської культури, благородних і полум'яних патріотів нашої Вітчизни. З свого боку петрашеві також палко любили великого українського кобзаря. Не випадково, тому, братерська дружба Шевченка з Плещеевичем, Олек-сій Миколайович Плещеев (1825—1893) в свій час був поетичним трибуном петрашевців, а його знаменитий вірш „Вперед, без страху і сорому“ — на-р-сельською революціонерів 40 рр. Шев-ченко любив Плещеева, як „поета гу-манності і світлых ідеалів“, твою яко-го „завжди будуть корисними для су-спільного виховання і знайдуть шлях до молодих сердець“ (М. Г. Черни-шевський). „Кожен рядок, кожне сло-во“ Плещеева великий кобзарь при-ймав „як слово брата“, „як слово широ-го друга“ (Шевченко).

Шевченко і Плещеев, мабуть, знали один одного ще в Петербурзі. Але життєві шляхи їх перепелилися на за-сланні в оренбурзьких стінах. Засу-джений в справі петрашевців до роз-стрілу, а потім кинутий на розправу в далеке заслання, 6-го січня 1850 року рядовий першого Оренбурзького бата-льйону Плещеев прибуває до Уральську. Восени 1850 року Шевченка перево-дять з Оренського каземату в Новопет-рівську фортецю теж через Уральськ. Тут народний бунтар зустрічається з молодим поетом-в'язнем. Вони служать солдатами в одному корпусі, зазнають однакових знущань. В Уральському вони зблизилися. Вони настільки близь-кі, що Шевченко часто в листах називає Плещеева просто Олексієм, дру-гом, братом.

Шевченко знав, що Плещеев був зв'язаний з кращими передовими людь-ми російської літератури, з „Совре-менником“, з Некрасовим і Салтико-вим-Щедриним, з Добролюбовим і Чернишевським. Тому Шевченко звер-тається до Плещеева з проханням сприяти друкуванню його російських повістей, прагнучи зв'язатися з гур-том „Современника“. Так, 1857 року Шевченко послав через Плещеева в „Современник“ свою першу повість, написану російською мовою на засла-нні в Новопетрівську. — „Княгиня“.

Плещеев був першим перекладачем поезій Шевченка російською мовою. Як тільки О. М. Плещеев повернувся із заслання (навесні 1858 року), він зразу ж надрукував у „Современник“ російський переклад поезій „Минають російські переклади поезій Шевченка, виданому Гербе-лем 1860 р., Плещеев змістив перекла-ди: „На панщині пшеницю жала-ли“, „На панщині пшеницю жала-ли“, „Минають дні, минають ночі“, „Не вернувся із походу“, „Утоптали стежку“. Про ці переклади О. І. Гер-цен з захопленням говорив: „Боже, що за краса, так і повіяло чистим не-займаним степом, це — простор, це — свобода!“ Недаремно ж російський „Кобзарь“ 1860 року, де були надруко-вані переклади Плещеева, Шевченко беріг у своїй бібліотеці.

Шевченко і Плещеев — поети-демо-крати і співці. Кожен з них — глибок син свого народу, а дружба їх — символ великої дружби і братерства росі-йського і українського народів.
Ол. Мазуркевич.

на знайти багато спільного з твор-були близькими Шевченкові. У пое-Михайлов, Плещеев, Некрасов друкує
Шевченко звертається переклади шевченківських творів

Співець поневоленого селянства

У своєму знаменитому творі
„Сон“ він пише:

„А онде під тинном
Опухла дитина голоднеє мре
А мати пшеницю на панщині
жне“.

На адресу панів-гнобителів
він загрожував:

„Схаменіться! Будьте люди,
Бо лихо вам буде:
Розкуються незабаром
Заковані люди.
Настане су, заговорять.
І Ди'про, і гори!
І потече сторіками
Кров у синє море
Дітей ваших!...“

рік минуло від народ-
ження Тараса Шевченка.

Шевченко сам вийшов з крі-
пачої сім'ї. На своїй власній
він переніс жахливу
кріпака. У своїх творах
показав силу цього поне-
воленого селянства в його
боротьбі проти поміщиків— цієї
основи опори російського са-
ржавства.

Тарас Шевченко широко любив
визискувачів, гнобителів.

У своїх творах закликав тру-
в, знедолене селянство до
авої боротьби проти помі-
в, царів. Він мріяв про
шку кров, яка потече сто-
ки, у синє море. Він оспі-
акадав селянські повстання, під
ні, самими ударами яких здри-
дитя поміщицький лад Мико-

Шевченко був революційним
ократом селянства, що ос-
вав знедолене кріпацьке

розповідаючи про стан по-
аченого українського села,
Шевченко писав:

„Але веначе погоріло,
де люди подусіли,
на панщину ідуть
діточок своїх ведуть“.

технікамен.

— Чи ознайомились з вироб-
ничим планом всі колгоспники
в бригаді? запитав Шафран.
Знають, добре знають. Ось

ведьких кол оспини
— Душе рдісно
ми вулицями і
електричні провол
струм в хату кол

Шевченко заг
„Окують царей
В залізній путі,
І їх, славних, ок
ру-шних округ
— Шевченко не

Росію так само
Пі Чернишевськ
і другі рево
крати. За те П
російських де
близьких сто
шевським, До
рочкіним, і
цих революц
Шевченко та
з польським
ми.

Разом з Ч
ченко зак
обух стал
трить сок
проти цар
поміщицьк
самим вис
попів. За
церкви:

„Будем б
З багряв
Люлька
„Явленн
А кроп
Нову х
Шевч

В його
до релі
лігії, Ш
шукає
Шевч